

1.14 Uanset fordelingen af de med affaldsbortskaffelsen forbundne omkostninger bør ansvaret og beføjelsen over slutdeponering eller midlertidig deponering over en længere periode efter Udvalgets mening bero hos staten eller de offentlige myndigheder. Den i begyndelsen hypotetiske risiko ved oplagring over længere tidsrum kan private virksomheder eller organisationer ifølge sagens natur ikke påtage sig.

1.15. Herudover konstaterer Udvalget med glæde, at Kommissionen har fremført spørgsmålet om et fællesskabsnet for lagerdepoter for radioaktivt affald. Udvalget mener, at det er hensigtsmæssigt, at det radioaktive affald helst bortskaffes eller slut-

midlertidigt deponeres der, hvor det opstår. Udvalget støtter derfor Kommissionen, når denne erklærer at have til hensigt i tilknytning til den foreslåede handlingsplan at udvælge nogle få velegnede pladser til midlertidig eller endelig deponering af radioaktivt affald, såvidt muligt i tilknytning til oparbejdningsanlæg.

1.16. Udvalget støtter forslaget om, at der for hele handlingsplanens varighed nedsættes et rådgivende udvalg af højstående eksperter, som skal bistå Kommissionen med gennemførelsen af denne EF-plan for radioaktive affaldsstoffer. Udvalget ser imidlertid gerne, at medlemsstaterne tillige forpligtes til at meddele Kommissionen al deres viden om radioaktive affaldsstoffer.

Udfærdiget i Bruxelles, den 27. april 1978.

Formand for
Det økonomiske og sociale Udvalg
Basil de FERRANTI

BILAG

til Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse

Følgende tekst fra den udtalelse fra Udvalgets afdeling for energi og nukleare anliggender, der dannede grundlag for forhandlingerne, blev erstattet med et ændringsforslag, som blev vedtaget med 34 stemmer mod 14, mens 22 undlod at stemme:

»Pkt. 1.11.

På grund af forskellene i udvikling og afprøvning af de nuværende metoder og de forskellige oplysninger fra eksperterne, mener afdelingen, at de ovennævnte målsætninger ved en stramning og intensivering af arbejdet kan opfyldes senest i 1980. Tidsplanerne kunne muligvis forkortes, dersom det lykkes Kommissionen at koordinere forskningen i de enkelte medlemsstater, i hvert fald på nogle områder.«

Udtalelse om Kommissionens meddelelse til Rådet om Den hurtige formeringsreaktor som valgmulighed i fællesskabssammenhæng — begrundelse, resultater, problemer og fremtidsudsigter

Den tekst, som har været genstand for udtalelsen, er endnu ikke offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

A. UDTALELSENS JURIDISKE GRUNDLAG

Rådet besluttede den 22. august 1977 i medfør af artikel 170 i traktaten om oprettelse af Det europæiske Atomenergifællesskab at høre Det økonomiske og sociale Udvalg om det nævnte emne.

B. DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALGS UDTALELSE

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 158. plenarforsamling afholdt i Bruxelles, den 26. og 27. april 1978 sin udtalelse om det nævnte emne.

Udtalelsens ordlyd er følgende:

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske Atomenergifællesskab, artikel 170,

under henvisning til anmodning af 26. august 1977 fra Rådet for De europæiske Fællesskaber om udtalelse,

under henvisning til præsidiets beslutning af 27. september 1977 om at pålægge Afdelingen for energi og nukleare anliggender at udarbejde udtalelse og beretning,

under henvisning til udtalelsen vedtaget af afdelingen på det 38. møde den 10. marts 1978,

under henvisning til beretning aflagt af ordføreren, hr. Friedrichs, på dette møde,

under henvisning til forhandlingerne på den 158. plenarforsamling den 26. og 27. april 1978, mødet den 27. april 1978, og ud fra følgende betragtninger:

Udvalget er tillige blevet anmodet om udtalelse om meddelelsen »Elementer i en fællesskabsstrategi vedrørende oparbejdning af bestrålet nukleart brændsel«⁽¹⁾ og »Meddelelse til Rådet fra Kommissionen om en handlingsplan vedrørende radioaktive affaldsstoffer«⁽²⁾;

de tre dokumenter omhandler spørgsmål, som hænger nøje sammen, og som berører centrale punkter i debatten om kerneenergiens udvikling i EF;

EF bør snarest træffe afgørelse om rækkevidden af alternativer i forholdet kerneenergi/andre energikilder,

EF bør topprioritere og videreføre igangværende forsknings- og forsøgsprojekter vedrørende samtlige teknologiske og nukleare sikkerhedsaspekter; man bør endvidere topprioritere rationel energiudnyttelse og intensivering af programmerne for alternative energikilder,

man påpeger atter nødvendigheden af at indføre en fællesskabskodeks for nuklear sikkerhed, hvori »sikkerheden får absolut prioritet over for eventuelle

økonomiske, erhversmæssige eller politiske hensyn«; »den nye teknik må være gennemarbejdet, så risikoen begrænses til et minimum« —

med 69 stemmer mod 10, mens én undlod at stemme,

VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE:

1. Almindelige bemærkninger

1.1. EF's energiforsyning er strækt importafhængig, og fremover må der regnes med stigende knaphed på carbonhydrider over hele verden. Udvalget finder det derfor absolut nødvendigt, at energibesparingsbestræbelserne intensiveres, og at alle alternative energikilder udvikles.

1.2. Blandt de alternative energikilder har kerneenergi nået et udviklingsstadium, som berettiger til den antagelse, at den i en overskuelig fremtid kan yde et væsentligt bidrag til EF's energiforsyning. Også EF's uranforsyning er stærkt importafhængig. Udvalget mener derfor, at uranprospekteringen i EF bør fremmes, og er sig samtidig bevidst, at det er af stor betydning, at uranudnyttelsesgraden forbedres.

1.3. Med den nuværende tekniske viden er mulighederne for bedre udnyttelse af de termiske reaktorer relativt begrænsede. De bedste muligheder ligger i oparbejdning af bestrålet brændsel og i sidste instans i anvendelse af hurtigformeringsreaktorer (FBR). Positiv udvikling af FBR kan med de nu disponible uranmængder måske føre til, at EF's kerneenergiforsyning bliver lidet importafhængig. Udvalget anser denne mulighed for en god grund til at bevare FBR som en alternativ løsning i EF.

2. Særlige bemærkninger

2.1. Udvalget påpeger, at FBR vil kunne være af væsentlig betydning ved at begrænse farerne for spredning af kernevåben samt ved at bidrage mærkbart til energiforsyningen. Går man ud fra, at undladelse af oparbejdning heller ikke i sikkerhedsmæssig henseende er et acceptabelt alternativ, gør FBR det muligt at forbrænde det fra oparbejdningen tiloversblevne plutonium, hvorved der etableres en lukket brændselscyklus.

(1) EFT nr. C 199 af 20. 8. 1977, s. 2.

(2) EFT nr. C 249 af 18. 10. 1977, s. 8

2.2. I henseende til den tekniske udvikling af FBR indtager EF en ganske fremtrædende stilling i verden. Dette er dog ikke afgørende for Udvalget, men taler efter dets opfattelse også for at bevare FBR som alternativ løsning.

2.3. På kort sigt kan FBR kun anvendes i forbindelse med termiske reaktorer, og anvendelsen afhænger stærkt af, hvor megen plutonium der bliver til disposition fra de termiske reaktorer og på længere sigt fra FBR selv. Denne tidsmæssige sammenhæng taler efter Udvalgets mening ligeledes for, at FBR's udvikling ikke bør sinkes, da uranknaphed på et tidspunkt måske ellers kan bringe EF's energiforsyning i fare.

2.4. Udvalget påpeger imidlertid, at der ikke i den nærmeste fremtid er udsigt til industriel anvendelse af FBR. Det er også Kommissionens opfattelse, at FBR tidligst vil kunne anvendes industrielt i begyndelsen af 90'erne. Bevarelse af FBR som alternativ løsning indebærer efter Udvalgets mening, at den tekniske udvikling af hurtigformeringsreaktoren kan videreføres med det mål at nå et teknisk og økonomisk niveau, som muliggør industriel anvendelse. Udvalget anser det for en selvfølge, at sikkerhedsspørgsmål gives absolut prioritet.

3. Kommissionens forslag

3.1. Under henvisning til sine almindelige og særlige bemærkninger tilslutter Udvalget sig Kommissionens forslag, som vedrører problemer og nødvendige foranstaltninger ved FBR's indførelse og anvendelse. Udvalget påpeger specielt:

- at det er nødvendigt allerede nu på EF-plan at drøfte foranstaltninger, som kan sikre, at kernebrændsel, og navnlig plutonium, udelukkende anvendes til fredelige formål, også i tilfælde af

udbredt anvendelse af hurtigformeringsreaktorer; Udvalget ser gerne, at Kommissionen snarest foreslår konkrete foranstaltninger;

- at det er Kommissionens hensigt i 1978 at fremlægge forslag om intensivering af EF's forskning og udvikling, dels med henblik på sikkerhed og dels i forbindelse med koder og normer for FBR;
- at man bør være særlig opmærksom på de specifikke tekniske problemer ved oparbejdning af FBR-brændsel;
- at Kommissionen foreslår, at EF bidrager til finansieringen af demonstrationsprojekter for FBR.

4. Konklusioner

4.1. Udvalget tilslutter sig ligeledes Kommissionens konklusioner:

- at hurtigformeringsreaktoren bør bevares som alternativ;
- at demonstrationsprojekterne bør videreføres, og der bør lægges større vægt på sikkerhed, strålingsbeskyttelse og miljøindvirkning;
- EF bør støtte løsningen af disse opgaver.

4.2. Udvalget mener som Kommissionen, at det i tilfælde af udbredt anvendelse af hurtigformeringsreaktorer »ville være forkert at undervurdere de mange og vanskelige problemer, der endnu må løses, før brugen af hurtigformeringsreaktorer kan finde sted«.

4.3. Skal der findes en tilfredsstillende løsning på disse problemer, må formeringsreaktorens overgang til industriel anvendelse foregå så forsigtigt og gradvist, at det afgørende krav om sikkerhed for arbejdstagerne og befolkningen respekteres i hver enkelt fase.

Udfærdiget i Bruxelles, den 27. april 1978.

Formand for
Det økonomiske og sociale Udvalg
Basil de FERRANTI